

Michel

HOU

ELLE

BECCQ

Alistuminen

WSOY

MICHEL
HOUELLEBECQ

Alistuminen

Suomentanut Lotta Toivanen

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Suomentaja kiittää tuesta Suomen kulttuurirahastoa.

Charles Péguy'n *Ève*-runon katkelmien suomennos Lotta Toivanen ja Alice Martin

Ranskankielinen alkuteos *Soumission*

© MICHEL HOUELLEBECQ ET FLAMMARION, 2015
SUOMENNOS © LOTTA TOIVANEN JA WSOY 2015

ISBN 978-951-0-41297-8
PAINETTU EU:SSA

I

»Häily palautti hänet Saint-Sulpiceen, kirkkokuoro asteli pois, messu päättyisi pian. Olisi pitänyt yrittää rukoilla, hän ajatteli, parempi sekin kuin haaveilla tyhjäänpäiväisiä tässä tuolilla. Mutta rukoilla? Ei huvita. Katolilaisuus riivaa minua, sen suitsukkeen ja vabakyynttilöiden kyllästämä tunnelma huumaa minut, kiertelen sen ympärillä, sen rukoukset koskettavat minua niin, että kyynelät kiboavat silmiini, sen liturginen laulu ja virrenveisuu puristavat minua luita ja ytimiä myöten. Oma elämäni kuvottaa minua, olen kyllästynyt itseeni, mutta että eläisin toisenlaista elämää, siihen on vielä matkaa! Sitä paitsi... sitä paitsi... jos kohta hämmennyn kappeleissa, heti ulos tultuani olen taas tunteeton ja kylmä. Loppujen lopuksi, hän ajatteli noustuaan jalkeille ja seuratessaan ihmisiä, jotka suntion ohjaamina suuntasivat kirkon peräovelle, loppujen lopuksi avioliitto on käpertänyt ja savustanut sydämeni, minusta ei ole mihinkään.»

(J. K. HUYSMANS, *Tiellä*)

HUYSMANS OLI ANKEINA nuoruusvuosina minulle kumppani ja uskollinen ystävä, enkä koskaan epäroinyt, en edes harkinnut, että luopuisin hänestä ja valitsisin jonkin toisen aiheen, ja niin sitten eräänä kesäkuun iltapäivänä vuonna 2007, odotetuani pitkään, jahkailtuani soveliaan ajan ja enemmänkin puolustin Paris IV -yliopiston eli Sorbonnen juryn edessä tohtorinväitöskirjaani *Joris-Karl Huysmans eli ulostulo tunnelista*. Ymmärsin heti seuraavana aamuna (ehkä jo samana iltana, en mene vannomaan, väitöstilaisuuden ilta oli yksinäinen ja hyvin alkoholipitoinen), että yksi osa elämästäni oli juuri päätynyt ja että se oli luultavasti sen paras osa.

Tämä pätee kaikkiin opintonsa päättäviin meidän toistaiseksi länsimaisissa ja sosiaalidemokraattisissa yhteiskunnissamme, vaikka moni ei sitä ainakaan heti tajua; heitä näet ohjaa rahanhimo, tai tuoteriippuvaisia, primitiivisimpiä yksilöitä ehkä kulutushysteria (he ovat vähemmistö, sillä useimpia, hilitettyjä ja harkitsevaisia, kiehtoo pelkkä raha, tuo väsymätön Proteus); he näet haluavat kiihkeästi näyttää kykynsä, saavuttaa kadehdittavan yhteiskunnallisen aseman maailmassa,

jonka näkevät ja haluavat nähdä kilpailuhenkisenä; he näet ihailevat erilaisia esikuvia: urheilijoita, muodin ja nettiportaalien luojia, näyttelijöitä ja valokuvamalleja.

Erinäisistä psykologisista syistä, joita en osaa enkä halua eritellä, minä olin kaukana niistä kuvioista. Huhtikuun 1. päivänä 1866 Joris-Karl Huysmans, tuolloin kahdeksantoistavuotias nuorukainen, aloitti uransa kuudennen luokan virkamiehenä sisä- ja uskontoasiain ministeriössä. Vuonna 1874 hän julkaisi omakustanteena ensimmäisen proosarunokokoelmansa *Mauserasia*, joka sai niukasti arvosteluja, lukuun ottamatta yhtä Théodore de Banvillen äärimmäisen veljellistä artikkelia. Huysmansin elämän alkutaival ei siis ollut mitenkään järisyttävä.

Hänen virkamieselämänsä ja elämä yleensä eteni omalla painollaan. Syyskuun 3. päivänä 1893 hän sai Kunnialegioonnan mitalin saavutuksistaan valtion virkamiehenä. Vuonna 1898 hän jäi eläkkeelle suoritettuaan lakisääteiset kolmekymmentä palvelusvuotta, pois luettuna henkilökohtaiset lomat. Hän oli siinä ohessa kirjoittanut useita kirjoja, jotka yli sata vuotta myöhemmin saivat minut pitämään häntä ystäväni. Kirjallisuudesta on kirjoitettu paljon, ehkä liikaakin (ja alan yliopistoihmisenä koen olevani muita pätevämpi puhumaan siitä). Kirjallisuuden, tuon silmiemme edessä hiipuvan läntisen maailman *art majeurein*, erityislaatu on kuitenkin helppo määritellä. Yhtä lailla kuin kirjallisuus voi musiikkikin aiheuttaa järkytyksen, emotionaalisen kuohon, täydellisen surun tai haltioitumisen ja maalaustaide laukaista ihastuksen tai uuden tavan katsoa maailmaa. Kuitenkin vain kirjallisuus voi

antaa kokemuksen yhteydestä toisen ihmisen mieleen, kaikkeen tuossa mielessä, sen heikkouksiin ja vahvuuksiin, oikkuihin ja rajoituksiin, uskomuksiin ja pakkomielteisiin, kaikkeen mikä sitä koskettaa, kiinnostaa, kiihottaa ja kuvottaa. Vain kirjallisuuden kautta voi olla yhteydessä vainajan mieleen suoremmin, syvällisemmin ja perinpohjaisemmin kuin keskustelussa ystävän kanssa. Oli ystävyys miten syvällistä ja pitkäaikaista hyvänsä, ei ihminen puhuessaan koskaan avaudu yhtä perinpohjaisesti kuin tyhjän paperiarkin edessä, silloin kun hän osoittaa sanansa tuntemattomalle vastaanottajalle. Kirjallisuudesta puhuttaessa tyylin kauneus ja lauseiden sointi ovat toki tärkeitä, eikä kirjailijan pohdintojen syvällisyyttä ja ajatusten omintakeisuutta sovi väheksyä. Kirjailija on silti ennen muuta kirjoissaan läsnä oleva inhimillinen olento. Ei loppujen lopuksi ole niin tärkeää, kirjoittaako hän hyvin vai huonosti, olennaista on, että hän kirjoittaa ja on kirjoissaan oikeasti läsnä (merkittävää, miten näin yksinkertainen ja näennäisesti kaikille mahdollinen asia todellisuudessa usein on mahdoton ja miten vähän eri koulukuntien filosofit ovat käsitelleet tätä helposti tutkittavaa, ilmiselvää asiaa: vaikka ihmisissä on olemisen laadusta riippumatta periaatteessa sama määrä olevaista ja he ovat siis periaatteessa kaikki suunnilleen yhtä paljon *läsnä*, ei heistä muutaman sadan vuoden etäisyydeltä sitä vaikutelmaa saa, ja usein näkee enemmän ajanhengen kuin yksilön sanelemia sivuja, joilla häilyy entistä haamumaisemmaksi ja anonyymimmaksi haipuva epävarma olento). Samalla tavoin meille mieluinen kirja on ennen kaikkea kirja, jonka kirjoittajasta me pidämme, jonka seuraan haluamme palata,

jonka kanssa haluamme viettää aikaa. Väitöskirjan tekemiseen menneet seitsemän vuotta olin elänyt Huysmansin seurassa, ja hän oli ollut minulle koko ajan läsnä. Huysmans syntyi rue Sugerilla, asui sitten rue de Sèvresillä ja rue Monsieurilla, kuoli rue Saint-Placidilla ja haudattiin Montparnassen hautausmaalle. Hänen elämänsä siis vierähti Pariisiin kuudennessa kaupunginosassa samalla tavoin kuin hänen kolmikymmenvuotinen työuransa vierähti sisä- ja uskontoasiain ministeriön toimitiloissa. Minäkin asuin tuolloin Pariisiin kuudennessa kaupunginosassa, huoneessa joka oli kylmä ja kostea ja etenkin sysipimeä. Ikkunat avautuivat kuilumaiselle pienelle sisäpihalle, valot oli sytytettävä heti aamusta. Minä elin köyhyydessä, ja jos olisin joutunut vastaamaan kyselyyn, jollaisilla nykyään säännöllisesti mitataan nuorison pulssia, olisin kaikei määritellyt elämäntilanteeni rastittamalla vaihtoehdon: melko vaikea. Ensimmäinen ajatukseni väitöstilaisuuden jälkeisenä aamuna (tai ehkä jo illalla) silti oli, että olin juuri menettänyt jotakin korvaamatonta, jotakin jota en koskaan saisi takaisin: vapauteni. Olin saanut nauttia henkitoreissaan riutuvan sosiaalidemokratiamme viime rippeistä (stipendistä, opiskelija-alennuksista, sosiaalietuusjärjestelmästä ja keinoista mutta edullisista yliopistoaterioista) ja voinut vuosikausia päivittäin keskittyä itse valitsemaani puuhaan: älykkääseen seurusteluun ystävän kanssa. Kuten André Breton osuvasti toteaa, Huysmansin huumori on ainutlaatuisen avokätistä, se asettaa lukijan etulyöntiasemaan ja kannustaa häntä naureskelemaan kirjailijalle ja tämän surkeiden, kamalien tai naurettavien kuvausten ylilyönneille. Minä olin nauttinut

tuosta avokätisyydestä enemmän kuin kukaan muu; kun nimittäin olin saanut oman annokseni selleriraastetta ja turskaa perunamuusilla sillä lokerollisella, metallisella sairaalatarjottimella, jollaisista Bullierin yliopistoruokala tarjoili ruoat onnettomille kävijöilleen (niille joilla ei ollut muutaakaan paikkaa, joilla oli porttikielto kaikkiin siedettäviin yliopistoruokaloihin mutta joilla kuitenkin oli opiskelijakortti, jota heiltä ei voinut ottaa pois); silloin nimittäin ajattelin Huysmansin ilmauksia *lobduton* juusto ja *pelottava* kampela ja mietin, millaista tekstiä hän olisi ammentanut tarjottimien sellimäisistä metallilokeroista, ja tunsin itseni vähän vähemmän onnettomaksi, vähän vähemmän yksinäiseksi Bullierin yliopistoruokalassa.

Tuo kaikki oli mennyttä, nuoruuteni yleensäkin oli mennyttä. Lähitulevaisuudessa (varmaan piakkoin) minun olisi osallistuttava työelämänsiirtymisprosessiin. Se ei ilahduttanut minua laisinkaan.

HUMANISTISEN ALAN YLIOPISTO-OPINNOT eivät tunnustusti johda mihinkään, paitsi lahjakkaimmilla opiskelijoilla humanistisen alan yliopistonopettajan uralle. Meillä on toisin sanoen hassunkurinen järjestelmä, jonka ainoa tavoite on omaneuvoinen lisääntyminen ja jossa jätteen osuus on yli yhdeksänkymmentäviisi prosenttia. Eivät opinnot silti haitaksi ole ja saattaa niistä olla hyötyäkin. Myyjättärenpaikkaa hienosta vaateliikkeestä hakevan nuoren tytön tulee toki ensi sijassa huolehtia ulkonäöstään, mutta kirjallisuuden kandidaatin- tai maisterintutkinto voi olla lisävaltti, joka takaa työnantajalle, jos nyt ei käyttökelpoisia käytännön taitoja, niin suotuisaa urakehitystä enteilevän älyllisen vetreyden. Ylellisyystavaroiden tuotannossa kirjallisuuteen on lisäksi aina liitetty myönteisiä mielikuvia.

Minä olin tietoinen siitä, että kuului minimaalisen pienen lahjakkaimpien opiskelijoiden ryhmään. Olin kirjoittanut kunnan väitöskirjan, tiesin sen, ja odotin ihan hyvää arvosanaa. Olin silti iloisesti yllättynyt juryn yksimielisistä kehuista ja etenkin lukiessani juryn lausunnon, joka oli kiittävä,

miltei ylistävä: minulla oli siis halutessani hyvät mahdollisuudet saada yliopistonlehtorin vakanssi. Tylysydessään ja latteudessaan elämäni muistutti Huysmansin puolentoista vuosisadan takaista elämää. Olin viettänyt ensimmäiset aikuisiän vuoteni yliopistossa, ja viettäisin siellä luultavasti viimeisetkin, ehkä jopa samassa yliopistossa (aivan niin ei tosiasiasa käynyt: tutkinnon olin suorittanut Paris IV:ssa eli Sorbonnessa, ja viran sain Paris III:sta, joka ei ole yhtä arvostettu mutta sijaitsee niin ikään viidennessä kaupunginosassa, muutama sata metriä kauempana).

Minulla ei ollut ikinä ollut vähäisintäkään kutsumusta opetustyöhön, ja yliopistourani viisitoista ensimmäistä vuotta vain vahvistivat tuon kutsumuksen puuttumisen. Olin elintasoni parantamiseksi antanut yksityistunteja ja jo varhain vakuuttunut siitä, että tietämyksen siirtäminen on useimmiten mahdotonta, että älykkyyden vaihtelu on suunnatonta ja että mikään ei voi poistaa eikä edes vähentää tätä perustavalaatuista epätasa-arvoisuutta. Vielä vakavampaa oli varmaan se, etten pitänyt nuorista, en ollut koskaan pitänyt, en edes silloin kun minun saattoi vielä katsoa kuuluvan heidän riveihinsä. Nuoruuden idea edellytti mielestäni jonkinlaista elämänvimmaa tai tietynlaista kapinaa ja lisäksi edes hienoista ylemmydentunnetta sitä sukupolvea kohtaan, jonka saappaisiin oli määrä astua. En ollut ikinä tuntenut sisimmässäni mitään senkaltaista. Oli minulla kyllä nuoruudessa ollut ystäviä tai tarkemmin sanottuna opiskelutovereita, joiden kanssa olin luentojen välissä voinut tylsistymättä käydä kahvilla tai kaljalla. Ennen kaikkea minulla oli ollut rakastajattaria tai

pikemminkin, kuten silloin sanottiin (ja sanotaan ehkä edelleen) tyttöystäviä: noin yksi per vuosi. Rakkaussuhteet noudattivat aina jokseenkin samanlaista kaavaa. Ne alkoivat lukuvouden alussa pienryhmäkurssilla tai luentomuistiinpanoja vaihdettaessa, niissä monissa sosiaalisissa tilanteissa, joita opiskelijaelämään kuuluu ja jotka työelämässä katoavat, mikälysää useimmat ihmiset tyrmistyttävään, syvään yksinäisyyteen. Suhteet jatkuivat koko vuoden, öitä vietettiin jommankumman luona (lähinnä tyttöjen, minun huoneeni kolkko ja epäterve tunnelma soveltui huonosti kuherteluun) ja seksiä harrastettiin (uskoakseni molempia osapuolia tyydyttävästi). Uuden lukuvouden alussa kesäloman jälkeen suhde päättyi, melkein aina tyttöjen aloitteesta. He olivat kesällä *kokeneet jotakin*, niin he selittivät, useimmiten sen kummemmin tarkentamatta. Jotkut tytöt eivät minua säästelleet vaan totesivat *tavanneensa jonkun*. Entä sitten? Olinhan minäkin *joku*. Näin jälkikäteen nuo selitykset tuntuvat riittämättömiltä. Tytöt olivat varmaan tosiaan *tavanneet jonkun*, mutta se, että he antoivat tälle tapaamiselle suuren painoarvon ja lopettivat meidän suhteemme sitoutuakseen uuteen, johtui pelkästään siitä, että he noudattivat vahvaa mutta tiedostamatonta rakastuneen ihmisen käyttäytymismallia, joka oli vahva juuri siksi että se oli tiedostamaton.

Nuoruusvuosieni seurustelumallin mukaan (mikään ei viittaa siihen että tilanne olisi järin paljon muuttunut) nuorten oletettiin lyhyen varhaismurrosiän seksuaalisen poukkoilun jälkeen sitoutuvan eksklusiivisiin rakkaussuhteisiin, jotka edellyttivät ehdotonta yksiviivoisuutta ja joissa harrastettiin

seksuaalisen toiminnan lisäksi sosiaalista toimintaa (ulkona käymistä, viikonloppuja, lomiam). Nuo suhteet eivät silti olleet mitenkään lopullisia, vaan niitä tuli pitää rakkaussuhteen opiskeluna, eräänlaisena harjoitteluna (jollaisesta työelämässä tuli yleisesti ensimmäisen työpaikan saannin edellytys). Ensin ihmisellä oli määrä olla erimittaisia (minun vuoden mittaisia suhteitani saattoi pitää hyväksyttävänä) ja erilukuisia (kymmenestä kahteenkymmeneen oli kohtuullinen määrä) rakkaussuhteita, kunnes hän päätyi viimeiseen suhteeseen, siihen avioliiton omaiseen ja lopulliseen, jossa tehtiin lapset ja perustettiin perhe.

Tuon mallin täydellinen turhuus valkeni minulle vasta paljon myöhemmin, itse asiassa melko hiljattain, kun muutaman viikon välein tapasin sattumalta Aurélien ja sitten Sandran (mutta Chloén tai Violainen tapaaminen ei takuulla olisi merkittävästi muuttanut päätelmiäni). Heti kun pääsin baskiravintolaan, jonne olin pyytänyt Aurélien päivälliselle, ymmärsin, että illasta tulisi ikävä. Vaikka pöytään tuotiin kaksi pulloa Iroulégu-yvalkoviiniä, jotka join melkein yksinäni, minulla oli eneneviä, pian ylitsepääsemättömiä vaikeuksia pitää yllä lämminhenkistä keskustelua. Vaikka en oikeastaan osaa tätä itsellenikään selittää, minusta tuntui heti tökeröltä ja miltei mahdottomalta muistella menneitä. Ja nykytilanne oli selvästi se, että Aurélie ei ollut onnistunut solmimaan avioliittoa, satunnaiset romanssit inhottivat häntä ja hänen rakkauselämästään oli kehkeytymässä täydellinen ja peruuttamaton katastrofi. Hän oli kyllä yrittänyt ainakin kerran, kuten erinäisistä vihjeistä päättelin, mutta ei ollut toipunut

epäonnistumisesta, ja hän kun puhui miespuolisista kollegoistaan (olimme paremman puutteessa päätyneet puhumaan hänen työstään bordeauxviinintuottajien myyntiorganisaation viestintäpäällikkönä – hän matkusti paljon erityisesti Aasiassa markkinoimassa ranskalaisia viinejä), hän puhui niin katkeeraan sävyyn, että se paljasti julman selvästi hänen olevan aika *buonossa hapessa*. Yllätyin kun hän kuitenkin taksista noustessaan pyysi minut yömyssylle. Hän on todella *buonossa hapessa*, ajattelin ja tiesin jo hissinovien sulkeutuessa, että mitään ei tapahtuisi, en edes halunnut nähdä häntä alastomana, olisin halunnut välttyä siltä, mutta silti se tapahtui, mikä vain vahvisti ennakkoavistukseni. Aurélie ei ollut hajalla pelkästään tunnetasolla, myös hänen vartalossaan oli korjaamattomia vaurioita, pakarat ja rinnat olivat pelkät velttona roikkuvat rupsahtaneet nahkapussit, eikä hän enää voinut, ei enää koskaan voisi olla kenenkään halun kohde.

Ateriani Sandran kanssa sujui jokseenkin samaan tapaan lukuun ottamatta tiettyjä eroja (äyriäisravintola, johdon sihteerin työ monikansallisessa lääkefirmassa) ja päättyi suunnilleen samalla lailla sillä erotuksella, että Sandra oli pyylevämpi ja lupsakampi kuin Aurélie, eikä hänestä jäänyt aivan yhtä pohjattoman yksinäistä vaikutelmaa. Hänen surumielisyytensä oli syvää ja korjaamatonta, ja tiesin, että se lopulta peittäisi kaiken alleen. Hän oli Aurélien tavoin pelkkä öljyyn vajova lintu, mutta hän oli niin sanoakseni säilyttänyt paremmin kykynsä räpyttää siipiään. Vuoden tai parin kuluttua hän luopuisi kaikista avioliittohaaveista, hänen vielä kytevä aistillisuutensa ajaisi hänet hakemaan nuorten miesten seuraa,

häneestä tulisi se jota minun nuoruudessani kutsuttiin *puumaksi*, mitä kaiketi kestäisi muutaman vuoden, parhaassa tapauksessa kymmenkunta, kunnes hänen vartalonsa auttamaton rupsahtaminen sulkisi hänet lopulliseen yksinäisyyteen.

Kun olin kaksikymppinen ja minulla seisojia pienimmästäkin syystä ja joskus ilman syytäkin, seisojia ikään kuin tyhjän päiten, olisin saattanut kiinnostua sentyyppisestä suhteesta, koska sellainen olisi ollut tyydyttävämpää ja kannattavampaa kuin yksityistuntien antaminen, tuolloin olisin luultavasti kyennyt hoitamaan homman kotiin, mutta nyt sellainen ei enää käynyt päinsä, harvinaisemmiksi ja epävarmimmiksi käyneet erektioni vaativat kiinteitä, vetreitä ja virheettömiä vartaloita.

Oma seksielämäni ei juuri muuttanut ensimmäisinä yliopistonlehtorinvuosinani Paris III – Sorbonnessa. Makasin yhä vuodesta toiseen opiskelijoiden kanssa, eikä opettajan asemani vaikuttanut suhteisiin merkittävästi. Aluksi minun ja opiskelijoiden ikäerokin oli aika pieni, ja vasta vähitellen nousi esiin kysymys sovinnaisuuden rajojen rikkomisesta, ja se johtui enemmän siitä, että akateeminen statukseni oli kohentunut kuin siitä, että olisin oikeasti tai näkyvästi vanhentunut. Käytin siis täysin hyväkseni sitä epätasa-arvoista tilannetta, että miehen vanheneminen nakertaa vain hyvin hitaasti hänen eroottista potentiaaliaan, kun taas naisella romahdus tapahtuu ällistytävään nopeasti, muutamassa vuodessa tai jopa kuukaudessa. Ainoa todellinen ero opiskeluvuosiin nähden oli se, että minä olin nyt yleensä se joka lukuvuoden alussa lopetti suhteen. En lopettanut niitä vietelläkseni naisia enkä

hillittömän seksielämän toivossa. Toisin kuin kollegani Steve, joka vastaa kanssani 1800-luvun kirjallisuuden opetuksesta ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoille, minä en syöksynyt syyslukukauden ensimmäisenä päivänä tarkastelemaan ahnaasti uusia fuksityttöeriä (hupparissa ja converseissa kulkeva ja jotenkin kalifornialaisen oloinen Steve toi minulle mieleen Thierry Lhermittin elokuvassa *Ruskettuneet*, jossa tämä tulee viikoittain katsomaan naispuolisten lomalaisten saapumista lomakeskukseen). Lopetin suhteet nuorten tyttöjen kanssa lähinnä siksi, että olin lannistunut ja väsynyt: koin, etten kyennyt pitämään yllä rakkaussuhdetta, ja halusin välttää pettymykset ja sydänsurut. Muutin sitten kyllä mieltäni lukuvuoden aikana ulkoisten ja erittäin satunnaisten syiden takia, joista yleisin oli minihame.

Sitten sekin päättyi. Olin hyvästellyt Myriamin syyskuun lopussa, elettiin jo huhtikuun puoliväliä, lukuvuosi lähestyi loppuaan, enkä vielääkään ollut ottanut ketään hänen tilalleen. Minut oli nimitetty professoriksi, akateeminen urani oli saavuttanut lakipisteensä, mutta en ajatellut, että nuo asiat voisivat mitenkään liittyä toisiinsa. Pian minun ja Myriamin eron jälkeen kuitenkin tapasin Aurélien ja sitten Sandran, ja asioilla oli hämmentävä ja ikävä yhteys. Kun näet asiaa päivien kuluessa mietiskelin, minun oli pakko myöntää: minä ja eksäni olimme luulemaamme paljon läheisempiä, pysyvään parisuhteeseen tähtäämättömät satunnaiset seksisuhteet olivat lopulta tuottaneet meille samanlaisen pettymyksen. Toisin kuin eksäni, minä en voinut uskoutua kenellekään, sillä miesten maailmassa ihmissuhteet eivät ole hyväksyttävä puheen-

aihe. Luonteesta riippuen miehet puhuvat politiikasta, kirjallisuudesta, rahoitusmarkkinoista tai urheilusta. Rakkauselämästään he vaikenevat viimeiseen hengenvetoon.

Oliko minulle iän myötä kehittynyt jonkinlainen andropaus? Siltä vaikutti, ja saadakseni asiasta selvyuden päätin viettää iltoja netin Youporn-sivuilla, joista on vuosien mittaan tullut kaikkein suosituin pornosivusto. Tulos oli heti käteilyssä rauhoittava. Youporn vastasi eri puolilla maailmaa elävien normaalien miesten fantasiatoiveisiin, ja minä olin täysin normaali mies, mikä heti ensi minuuteilla tuli todistetuksi. Se ei ollut lainkaan itsestään selvää, koska olin ison osan elämästäni tutkinut *dekadenttina* pidettyä kirjailijaa, jonka seksuaalisuus ei ollut ollenkaan selvä asia. Minä siis selvisin kokeesta ja saatoin olla rauhallisin mielin. Nuo videot olivat välillä upeita (losangelesilaisen kuvausryhmän tuotantoa, mukana kokonainen tiimi, valaistusmestari, näyttämöhenkilökuntaa ja kameramiehiä), välillä surkeita mutta *retrohenkisiä* (saksalaisia amatöörejä), ja ne perustuivat muutamaaan alati toistuvaan hauskaan juonikuvioon. Tavallisimpia oli se, että mies (nuori? vanha? molempia versioita esiintyi) antoi peniksensä nuokkua kalsareitten tai sortsien uumenissa. Kaksi vaihtelevanrotuista nuorta naista huomasi epäkohdan ja pyrki heti sinnikkäästi vapauttamaan elimen satimesta. He hännäsivät ja kiihottivat sitä hurjin tempuin naisten keskinäisen ystävyuden ja toveruuden hengessä. Penis siirtyi suusta suuhun, kielet ristesivät kuin hivenen huolestuneiden pääskyjen lentoreitit hämärtyvällä taivaalla Pariisin kaakkoispuolella niiden muuttaessa talveksi pois Euroopasta. Mies murtui tästä taivasmatkasta

ja päästi suustaan laimeita repliikkejä, kerrassaan kammottavan laimeita ranskalaisille («Voi vittu!» »Vittu nyt mä laukeen!» Mitä muuta saattoi odottaakaan kuninkaansa murhaneelta kansalta), komeampia ja väkevämpiä amerikkalaisille («Voi Luoja!» »Voi Jeesus Kristus!»), noille vaativille todistajille, joiden lausumina ilmaukset kuulostivat kehotukselta pitää mielessä kaikki Jumalan lahjat (suihinotot, grillibroileri). Oli miten oli, minullakin seiso iMacin ruudun takana, kaikki oli siis hyvin.

Michel Houellebecq Alistuminen

»Naisten takamusten katselu, tuo haaveellinen lohdun rahtunen, oli siis sekin käynyt mahdottomaksi. Muutos oli kuin olikin käynnissä, silmin nähtävä mullistus oli alkanut.»

Ranskan presidenttipuolueeksi nousee vuoden 2022 vaaleissa Muslimiveljeskunta, joka taitavasti luovien ottaa hallintaansa opetustoimen ja islamisoi yliopistot. Eipä aikaakaan, kun ranskattaria patistetaan käyttämään huivia, moniavioisuus laillistetaan ja virat jaetaan vain muslimeille. Romaanin minäkertoja François, keski-ikäinen kirjallisuuden professori, jonka ihmissuhteet ovat joko epäonnistuneita tai maksullisia, harkitsee kääntymistä islaminuskoon saadakseen pitää työpaikkansa. Ja myös siksi, että ajatus kahdesta tai kolmestakin kuuliaisesta nuorikosta miellyttää. Harmi vain, että tyttöjen muodot eivät erotu peittävien vaatteiden alta.

Michel Houellebecqin kuudes romaani *Alistuminen* on poliittinen faabeli, joka kuvaa ihanteettoman ihmisen ajelehtimista ja ruotii sekulaarisen Ranskan identiteettikriisiä islamin levitessä.

#kirja

WWW.KIRJA.FI

84.2

ISBN 978-951-0-41297-8

